

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget er led i opfyldelsen af en aftale af 9. marts 1987 mellem regeringen og Færøernes Landsstyre vedrørende tilskudsreform. Aftalen med tilhørende bilag A-E er optrykt som bilag til lovforslaget. Aftalen er tiltrådt af Færøernes Lagting.

Som led i aftalens opfyldelse er samtidig fremsat tilsvarende lovforslag for sundhedsområdet og det sociale område.

Som en nødvendig konsekvens af nærværende lovforslag er samtidig fremsat et forslag til lov om ændring af forskellige love om Færøernes undervisningsvæsen.

Regeringen og Færøernes Landsstyre har indgået aftalen om tilskudsreform, idet der var enighed om, at det nuværende tilskudssystem (refusioner) er behæftet med svagheder:

- i en række tilfælde er der ikke sammenfald mellem den disponerende og den økonomisk ansvarlige myndighed,
- tilskudssystemets udformning medfører en risiko for utilsigtet og uhensigtsmæssig substitution mellem beslægtede udgiftsområder, og
- systemet er administrativt besværligt på grund af det store antal tilskudsordninger, som i vidt omfang afviger fra hinanden.

Herudover har Færøernes Landsstyre fundet, at tilskudssystemet på en række områder lægger urimelige restriktioner på Hjemmestyrets dispositionsmuligheder.

Regeringen har samtidig den opfattelse, at det nuværende system giver dobbeltdækning, idet der også betales refusion af de efterhånden betydelige færøske indførselsafgifter, der betales til landskassen. Refusionssystemet har endvidere givet anledning til problemer i forhold til de i 1983 gennemførte ændringer i det statslige budget- og bevilningssystem, hvorefter merudgifter, der ikke umiddelbart kan afholdes inden for et ministeriums totalramme, forudsætter kompenserende besparelser.

Med afskaffelsen af den automatiske pris- og lønregulering af statens udgiftsbevillinger fra og med finansåret 1987 må det antages, at disse problemer vil vokse.

På denne baggrund var der i foråret 1986 mellem regeringen og landsstyret enighed om at indlede forhandlinger om spørgsmålet. Disse forhandlinger resulterede i aftalen.

Sigtet med lovforslaget er således dels at skabe bedre overensstemmelse mellem beslutningskompetencen og det økonomiske ansvar på Færøerne, dels at give de færøske myndigheder større dispositionsfrihed.

Lovforslaget er vedtaget af Færøernes Lagting.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Der er tale om en omlægning af de eksisterende tilskud (refusioner) med visse reguleringer til et samlet bloktilskud. Tilskuddet omfatter drifts- og anlægsudgifter til folkeskolen og erhvervsskolerne, driftstilskud til friskoler, fritidsundervisning og seminariet samt uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende ved uddannelsesinstitutioner på Færøerne.

Vedrørende beregningen af dette bloktilskud henvises til bilag E til aftalen.

Den gældende finansielle fordeling af byrden mellem staten (Undervisningsministeriet) og det færøske hjemmestyre inden for det færøske undervisningsvæsen, der efter den færøske hjemmestyrerlov er fællesanliggender, er bestemt af en række forskellige tilskuds- og refusionsordninger. Ordningerne har hjemmel i en række særlige lovbestemmelser eller udelukkende i de årlige finanslove. Vedrørende disse bestemmelser henvises til det samtidig forelagte forslag til lov om ændring af forskellige love om Færøernes undervisningsvæsen.

Procentrefusionerne og tilskuddene kan imidlertid påvirke ressourcevalget på en uhensigtsmæssig og utilsigtet måde. Derfor foreslås ordningerne omlagt til bloktilskud.

Ved de gældende ordninger ydes procentrefusionerne og tilskuddene i de fleste tilfælde ved månedlige udbetalinger på grundlag af de færøske